



# “Kelimeyi çiz” oyunu

*Sanatçı olmayanların da hakları vardır!*

<b>Konular</b>	Genel insan hakları, Medya, Yurttaşlık
<b>Zorluk</b>	Düzyey 1
<b>Grup büyüklüğü</b>	8+
<b>Süre</b>	45 dakika
<b>Genel bakış</b>	Katılımcıların insan haklarıyla ilgili bir kelimeyi, yaratıcı bir biçimde resmederek anlattıkları bir ekip oyunudur.
<b>İlgili haklar</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Fikir ve ifade özgürlüğü hakkı</li><li>Düşünce özgürlüğü hakkı</li><li>İnsan ve haklar bakımından eşitlik</li></ul>
<b>Amaçlar</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (İHEB) hakkında bilgi düzeyini artırmak.</li><li>Ekip oluşturma ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek. Simgelerin kullanımı hakkında bilinç geliştirmek.</li><li>Dayanışmaya ve çeşitliliğe saygıyı geliştirmek</li></ul>
<b>Materyal</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>İHEB’de yer alan maddeleri sıralayan duvar panosu</li><li>Büyük boy bir kâğıt ya da yazı tahtası kâğıdı. Puanları yazmak için markör.</li><li>A4 boyutunda kâğıtlar, grup çizimleri için markörler (ekip başına, bir oyun turu için birer sayfa)</li><li>Çizimleri sergilemek için yapışkan bant ya da raptiye</li></ul>
<b>Hazırlık</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>İHEB’in sayfa 402’de yer alan özet metnini büyük boy sayfalara çoğaltın.</li><li>Grubun üzerinde çalışmasını istediğiniz hakları seçin ve oyunda kullanılması için bunları listeleyin.</li></ul>

## Yönerge

- Katılımcılardan 4-5 kişilik küçük gruplara ayrılmasını ve ekipleri için isim belirlemelerini isteyin.
- Bu etkinlikte ekipler halinde çalışacaklarını anlatın. Her ekipten bir kişiye çizmesi için bir İHEB maddesi verin. Ekibin diğer üyeleri bu maddenin hangisi olduğunu tahmin etmeli. Doğru şekilde tahmin yürüten ilk ekip puan alır. Oyunun en sonunda en fazla puana sahip olan ekip kazanır.
- Ekiplere birkaç tane kâğıt ve kurşun kalem almalarını ve oda içinde oturacak bir yer bulmalarını söyleyin. Ekipler birbirlerine kulak misafiri olmayacak şekilde oturmalılar.
- Her ekip içinden bir kişiyi çağırın. Seçilen kişilere listenizdeki haklardan birini verin (örneğin, “işkence görmeme hakkı” ya da “yaşama hakkı”).
- Bu kişilere gruplarına geri dönmelerini söyleyin. Seçilen kişiler çekilen hakkı resmederek anlatmaya, ekibin diğer üyeleri de bunun ne olduğunu tahmin etmeye çalışmalı. Simgeler çizilebilir, fakat numara ya da kelime kullanılamaz. Doğru yanıtı teyit etmek amacı dışında konuşmak yasaktır.

**KONULAR**



GEN. İNSAN HAKLARI



MEDYA



YURTTAŞLIK

**ZORLUK**



DÜZEY 1

**GRUP BÜYÜKLÜĞÜ**



8 YA DA DAHA FAZLA

**SÜRE**



45 DAKIKA



6. Ekibin kalan kısmı sadece tahmin ettikleri kelimeleri dile getirebilirler, fakat soru sormazlar.
7. Her tur sonunda, çizim yapanlara –bitsin ya da bitmesin– yaptıkları çizimin üstüne ilgili insan hakkını yazmalarını söyleyin. Daha sonra kâğıt bir kenara konsun.
8. İkinci bir tur daha oynayın; başka ekip üyelerini çağırarak çizmek üzere farklı bir insan hakkı verin. 7 ya da 8 tur oynayın. Her turda farklı bir kişinin çizim yapması gerekir. Her ekip üyesinin en az bir kere çizim yapmış olduğundan emin olun.
9. En sonunda, gruplara sergilenmek üzere çizimlerini asmalarını söyleyin. Böylelikle farklı hakların farklı yorumları ve tercih edilen simgeler karşılaştırılabilir ve üzerinde tartışılabilir.

### Bilgilendirme ve değerlendirme

Etkinliği gözden geçirin. Daha sonra insan hakları konusunda insanların genel olarak ne bildiği-ne dair bir değerlendirme yapın.

- İnsan haklarını resmetmek katılımcıların beklediğinden daha mı kolaydı yoksa daha mı zordu?
- Belirli bir insan hakkını resmetmek için katılımcılar nasıl bir yöntem seçtiler? Hangi simgeleri kullanmayı tercih ettiler?
- İnsan haklarının her biri için kullanılan simgeler arasındaki farklar nelerdi? Aynı kavramı resmedip yorumlamak için kaç farklı yol kullanıldı?
- Tüm resimlerin üzerinden geçtikten sonra, katılımcıların başlangıçta insan hakları hakkında ne kadar az ya da çok bilgi birikimine sahip olduğunu sorun.
- Katılımcılar, kendi yaşamlarında insan haklarının geçerliliği olduğunu düşünüyorlar mı? Düşünüyorsa bu haklar hangileridir?

### Kolaylaştırıcılar için ipuçları

Bu etkinliğe başlamadan önce İHEB’i okuyun (sayfa 403), insan hakları ile neyin anlatılmaya çalışıldığı hakkında fikir sahibi olun; örneğin, hakların uluslararası ölçekte garanti altına alındığını, hukuki olarak korunduğunu, insan onuruna odaklandığını, hem bireyi hem de grupları koruduğunu, kimsenin elinden alınamayacağını, hakların birbiriyle eşit ve birbirleriyle bağımlılık ilişkisi içinde olduğunu ve evrensel olduğunu dikkate alın.

Duvar panosunu nasıl kullanacağınıza karar vermeniz gerekir. Eğer katılımcılar İHEB hakkında çok az bilgiye sahiplerse, panoyu etkinliğe başlamadan önce kullanabilirsiniz. Böylelikle katılımcıların neyi tahmin edeceklerine dair bir fikri olur! Eğer katılımcıların bilgi düzeyi yüksekse, çizilmeyen insan haklarını tartışmak üzere panoyu en sonda kullanın.

Kendilerini çizim konusunda yetersiz gören grup üyeleri bu etkinliğin çok zor olduğunu düşünebilirler. Onlara kendilerinden sanat eserleri beklemediğinizi anlatın. Herkesi bir kez denemesi için yüreklendirin. Sonuçta kendileri de şaşıracaktır!

Çizilecek hakları belirlemek üzere İHEB özetini kullanın. Şu haklar önerilebilir: Yaşama hakkı, işkence yasağı, adil yargılanma hakkı, ayrımcılık yasağı, mahremiyet hakkı, eğitim hakkı, kölelik yasağı, örgütlenme özgürlüğü, ifade özgürlüğü, uyrukluk hakkı, düşünce ve din özgürlüğü, seçme ve seçilme hakkı, çalışma hakkı, sağlık hakkı, mülkiyet hakkı, evlenme ve aile kurma hakkı ve evleneceği kişiyi seçme hakkı.

### Çeşitlemeler

8 kişiden daha küçük bir grubunuz varsa çalışmayı bir grup halinde yürütebilirsiniz; bir kişinin ilk turda çizim yapmasını isteyin, doğru tahminde bulunan kişi ikinci turda çizim yapsın, vs.

## Önemli gün

### 10 Aralık

İnsan Hakları Günü

## Takip önerileri

Gruptakiler bu çalışmaya, engellilerin haklarını konu alan, sayfa 209’deki “Beceriye farket!” etkinliğiyle devam edebilirler.